

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2011. gada 1.jūnijā

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

161. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, V.Valgums
Konsultanti:
V.Cielava – jurists
V. Brūzis - Rīgas pilsētas būvvalde
U.Bratuškins - RTU Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāte
R.Bula – Rīgas pilsētas arhitekta biroja direktora p.i.
Projektu pārstāvji: M.Rikards, A.Ģelzis - *Ēkas Rīgā, A.Pumpura ielā 3 rekonstrukcijas tehniskais projekts;*
J.Andriņš, O.Rubenis, A.Jasaitis, M.Muceniece, I.Volkinšteins - *Tramvaja ceļa rekonstrukcija Rīgā, Kr.Valdemāra ielas un Kronvalda bulvāra krustojumā;*
J.Lauris – *ēkas Rīgā, Skolas ielā 14 dzīvokļu nr. 10 un 26 rekonstrukcija jumta stāvā;*
V.Sarma - *Ēkas Rīgā, Hanzas ielā 2a rekonstrukcija.*

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 161. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

Padome apstiprina darba kārtību.

2.

Padomes 162. sēde un tās darba kārtība

162.sēdi sasaukt 2011.gada 15.jūnijā plkst. 15.00, 163.sēdi sasaukt 29.jūnijā plkst.15.00.

3.

Ēkas Rīgā, A.Pumpura ielā 3 rekonstrukcijas tehniskais projekts.

Projektētājs un iesniedzējs: SIA Brīnišķīgo projektu birojs.

Ziņo: A.Ģelzis informē par iesniegto risinājumu.

Izsakās: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, R.Bula, A.Kušķis, U.Bratuškins

J.Zilgalvis: šajā variantā piedāvātā rekonstrukcija esošajā kultūrvēsturiskajā vidē iekļajas daudz labāk, veiksmīgāks arhitektoniskais risinājums. Šis variants ir akceptējams un virzāms tālāk.

I.Urtāne: nav iebildumu pret piedāvāto risinājumu.

G.Princis: atbalsta projekta tālāku virzību.

J.Asaris: jau iepriekšējā reizē rekonstrukcijas iespēja tika atbalstīta. Šodien piedāvātais risinājums ir kvalitatīvāks, tāpēc atbalsta tā virzību saskaņošanai.

D.Baltiņa: izsaka šaubas, vai nepieciešams šāds ēkas paaugstinājums. Ēka ir skaista un unikāla tieši pašreizējā veidolā. Šo māju var rekonstruēt, arī to nepaaugstinot.

J.Dambis: piedāvātais ēkas vizuālais tēls esošo arhitektoniski telpisko situāciju neuzlabo. Jaunais risinājums pilsētvidei pienesumu nedod.

R.Bula: iepriekšējā reizē Padomes dotais uzdevums ir izpildīts, risinājums ir pieņemams.

U.Bratuškins: iesniegtais risinājums virzījies eklektisma virzienā, zaudējot sākotnējo uzstādījumu, kuru Padome gan arī kritizēja. Šo risinājumu uzskata kā starpposmu. Joprojām nav atrisināta pretruna ar Rīgas raksturīgo apbūvi.

A.Kušķis: pretuguns mūris padarīts vairāk vizuāli apbūves fasādi veidojošs, kas ir pozitīvi.

V.Brūzis: risinājumu vēl nedaudz varētu uzlabot, ja arī Padome to atbalsta.

A.Kronbergs: mūsdienu laikmeta izpausme šeit ir neskaidra, tāpēc no atbalsta atturēsies.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto ēkas Rīgā, A.Pumpura ielā 3 rekonstrukcijas tehniskā projekta risinājumu.

Par – 5: J.Asaris, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, V.Valgums;

Pret – 1: D.Baltiņa;

Atturas – 2: J.Dambis A. Kronbergs.

Lēmums: atbalstīt iesniegto ēkas Rīgā, A.Pumpura ielā 3 rekonstrukcijas tehniskā projekta risinājumu.

4.

Tramvaja ceļa rekonstrukcija Rīgā, Kr.Valdemāra ielas un Kronvalda bulvāra krustojumā.

Ziņo: Jautājums tiek vērtēts, ņemot vērā Latvijas Nacionālā teātra iesniegumu. J.Rubenis informē par vēstulē izteiktajām bažām par projektu vides pieejamības kontekstā. Projektētāja un būvnieka pārstāvji informē par projekta izstrādes un saskaņošanas gaitu. Vērā ņemti visu institūciju iebildumi. Uzskata, ka piekļuves iespējas teātrim ir atrisinātas.

A.Kronbergs: Padome jau dažādu citu tramvaja attīstības projektu vērtēšanas gaitā lūgusi atbildīgās institūcijas izstrādāt vienotu koncepciju. Tāda joprojām Padomē nav iesniegta. Līdz ar to Padomei ir pienākums izteikt savu viedokli. Vides pieejamībai šodien pasaulē pievērš lielu uzmanību, tāpēc arī Rīgā tas nevar būt atvērsts otrajā plānā.

Izsakās: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, V.Valgums, A.Kušķis, R.Bula, U.Bratuškins

J.Dambis: uzskata, ka nepieciešama sabiedriskā transporta vienota pilsētvides dizaina koncepcija. VKPAI sadarbībā ar Francijas vēstniecību Latvijā un Latvijas Arhitektu savienību 2009.gada 5.novembrī rīkoja semināru par tramvaja satiksmes attīstību pilsētu vēsturiskajos centros, cenšoties atbildīgās institūcijas pārliecināt par šādas koncepcijas nepieciešamību. Žēl, ka Rīgā šādi aicinājumi netiek sadzirdēti. Risinājumi līdz šim bijuši kamerāli un neatbilstoši tam, kā to šodien pasaulē dara. Līdz ar to Padomei atkārtoti jāaicina Rīgas pašvaldība sākt šādas koncepcijas izstrādi un uzlabot pilsētvides dizaina kvalitāti. Pēc konkrētā projekta realizēšanas pilsētai nozīmīga sabiedriskā objekta funkcionēšana tiks pasliktināta. Visi argumenti nav bijuši ņemti vērā un dialogs nav atrasts. Ja runājam par konkrēto risinājumu, nosacītais priekšlaukuma izveidojums ar stabiņiem un naivām ķēdēm ir pieticīgs, vājš pagaidu risinājums, kas jāuzlabo. Pieminekļi šeit netiek nojaukti un mantojums netiek iznīcināts, tomēr tam, ko mēs darām šodien, jārada pievienota vērtība videi.

I.Urtāne: būtu jāaicina Rīgas satiksmi meklēt papildus stāvvietu izveidošanas risinājumus.

U.Bratuškins: paradoksāli šķiet, ka visi daudzu gadu apspriestie varianti, ko darīt ar tramvaju pie Nacionālā teātra, ir realizējušies uz Nacionālā teātra apmeklētāju rēķina. Risinājums no telpiskās vides organizācijas viedokļa ir nepieņemams. Vizuāli iznīkta pilsētas telpa. Būtu kardināli jāpiestrādā, lai vizuāli šo vietu sakārtotu.

D.Baltiņa: novērtē to, ka Rīgas domes Satiksmes departaments ir investējis un domājis par piekļuves iespēju uzlabošanu. Diemžēl, rezultātā dialogs nav bijis un visas puses nav uzklaušītas. Jautājums vēl ir risināms, bet tas jāskatās kontekstā ar pārējo pilsētvidi. Izsaka nožēlu, ka Satiksmes departaments nav atsaucies uz aicinājumu diskutēt par kopēju koncepciju jau iepriekš.

V.Brūzis: projekts ir saskaņots visās instancēs, tāpēc šobrīd var runāt par atsevišķu dizaina risinājumu uzlabošanu.

R.Bula: laukums ar granīta stabiem un ķēdēm tiek telpiski sadalīts. Varūt var izmantot zemu cilindrisku stabiņu rindu. Arī gājēju pāreja varētu būt veidota nevis ar krāsu, bet citu materiālu. Uzska, ka arī invalīdu piekļuves iespējas ir atrisināmas.

A.Kušķis: ir paveiktas arī labas lietas, piemēram, tramvaja līnijas trajektorijas pārveidošana. Vajadzētu aicināt Rīgas domes Satiksmes departamentu meklēt kompleksu risinājumu.

G.Princis: funkcionālie risinājumi ir projektētāja atbildībā, tos nekad nav par vēlu risināt. Ir labs brīdis un iemesls to atrisināt. Tur nav daudz diskutējamas, drīzāk pragmatiskas lietas. Tie jebkurā gadījumā būs kompromisi.

D.Baltiņa: ierosina šo jautājumu skatīt arī nākamajā sēdē, uzaicinājuma vēstuli nosūtīt A.Amerikam, Rīgas domes Satiksmes departamentam, Rīgas Satiksmei, Rīgas Tiltiem, Rīgas Būvvaldei un VKPAI kontroles dienestam.

Padome balso par lēmumu: 1) Padome atkārtoti aicina Rīgas domes atbildīgās institūcijas izstrādāt vienotu koncepciju zemās grīdas tramvaja attīstībai Rīgas vēsturiskajā centrā; 2) Padome lūdz Rīgas domi rūpēties, lai tiktu atrisināti Latvijas Nacionālā teātra darbībai nepieciešamie svarīgie funkcionālie aspekti - ērta piekļūšana un optimāla priekšlaukuma organizācija (konkrētā projekta sastāvā nepieciešams atrisināt autobusu piebraukšanu un apstāšanos, kā arī stāvvietu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām); 3) Padome izsaka viedokli, ka izstrādātais Latvijas Nacionālā teātra nosacītā priekšlaukuma pilsētvides diazina risinājums nav pietiekami pārdomāts un lūdz pārskatīt atsevišķus risinājumus, ņemot vērā diskusijā skartos aspektus.

Padome lūdz iesniegt jautājumu atkārtotai izvērtēšanai nākamajā Padomes sēdē. Padome lūdz VKPAI un Rīgas Būvvaldi pārbaudīt, vai projekts tiek realizēts atbilstoši saskaņotajam projektam.

Vienlaicīgi Padome konstatē, ka teritorijā aiz Latvijas Nacionālā teātra aizmugures daļas (bijušo tenisa kortu vietā) konstatēta attīstības plānā noteiktajai atļautajai izmantošanai neatbilstošas autostāvvietas funkcionēšana.

Par – 8: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, V.Valgums

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: 1) Padome atkārtoti aicina Rīgas domes atbildīgās institūcijas izstrādāt vienotu koncepciju zemās grīdas tramvaja attīstībai Rīgas vēsturiskajā centrā; 2) Padome lūdz Rīgas domi rūpēties, lai tiktu atrisināti Latvijas Nacionālā teātra darbībai nepieciešamie svarīgie funkcionālie aspekti - ērta piekļūšana un optimāla priekšlaukuma organizācija (konkrētā projekta sastāvā nepieciešams atrisināt autobusu piebraukšanu un apstāšanos, kā arī stāvvietu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām); 3) Padome izsaka viedokli, ka izstrādātais Latvijas Nacionālā teātra nosacītā priekšlaukuma pilsētvides diazina risinājums nav pietiekami pārdomāts un lūdz pārskatīt atsevišķus risinājumus, ņemot vērā diskusijā skartos aspektus.

Padome lūdz iesniegt jautājumu atkārtotai izvērtēšanai nākamajā Padomes sēdē. Padome lūdz VKPAI un Rīgas Būvvaldi pārbaudīt, vai projekts tiek realizēts atbilstoši saskaņotajam projektam.

Vienlaicīgi Padome konstatē, ka teritorijā aiz Latvijas Nacionālā teātra aizmugures daļas (bijušo tenisa kortu vietā) konstatēta attīstības plānā noteiktajai atļautajai izmantošanai neatbilstošas autostāvvietas funkcionēšana.

5.

Ēkas Rīgā, Hanzas ielā 2a rekonstrukcija.

Iesniedzējs: VKPAI; Projektētājs: SIA „Sarma&Norde”

Ziņo: J.Dambis lūdz Padomi izvērtēt projekta ieceri ēkas kultūrvēsturiskā vērtības līmeņa aspektā. V.Sarma informē par projekta ieceri.

Izsakās: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, V.Valgums, A.Kušķis, R.Bula, U.Bratuškins

D.Baltiņa: aicina uzmanību pievērst ne tikai jumta risinājumiem, bet arī pašas ēkas detaļu saglabāšanai.
J.Asaris: uzteic autoru ieguldīto darbu ēkas izpētē un rekonstrukcijas risinājumu meklējumos.

Padome balso par lēmumu: Principā atbalstot iesniegto priekšlikumu, aicināt turpmākajā projekēšanas gaitā ievērtēt kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas iespējas.

Par – 7: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, D.Baltiņa, V.Valgums
Pret – 1: J.Zilgalvis;
Atturas – 0.

Lēmums: Principā atbalstot iesniegto priekšlikumu, aicināt turpmākajā projekēšanas gaitā ievērtēt kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas iespējas.

6.

Okupācijas muzeja ēkas rekonstrukcija un siltināšana.

Iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde.

Ziņo: V.Brūzis informē par ieceres izvērtēšanas nepieciešamību Padomē. Konsultatīvs jautājums par siltināšanas nepieciešamību un izmantojamām metodēm. J.Dambis informē par Ekonomikas ministrijas ierosināto normatīvo aktu izmaiņu saskaņošanas gaitu.

Izsakās: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, V.Valgums, A.Kušķis, R.Bula, U.Bratuškins

A.Kronbergs: piedāvātās siltināšanas rezultātā ēkas proporcijas pārveidosies, tā kļūs zemāka.

J.Dambis: par šo ēku ir bijušas pietiekami daudz diskusijas, pat ieceres to nojaukt. Šī ir arhitektūra, kurai proporcijas ir ļoti svarīgas. Siltinājuma materiāls ļoti iespaidos arhitektūras tēlu. Ja nav vērtēts, kā ēka pēc siltināšanas izskatīsies kopumā, no arhitektūras kvalitātes saglabāšanas viedokļa ir bīstami piekrist šādam ierosinājumam. Ja runājam par autentiskumu, tad ļoti būtiski ir saglabāt fasādes oriģinālo apšuvumu.

U.Bratuškins: ēkai ir smalkas arhitektoniskas detaļas. Ierosina pārskatīt energoefektivitātes uzlabošanas risinājumu. Vai tas ir vienīgais variants un materiāli? Varbūt ēku iespējams siltināt no iekšpuses, neskarot ārējo veidolu.

V.Valgums: rosina pieņemt lēmumu tikai pēc paplašinātas analīzes.

D.Baltiņa: jebkādi šādas siltināšanas gadījumi nedrīkst apdraudēt ēkas vērtību. Apdraudējums un risks, ko mēs uzņemamies, ir pārāk liels. Ja var, tad jāsiltina no iekšpuses.

J.Asaris: jāmeklē variants, kā ēku siltināt no iekšpuses.

R.Bula: ēkas siltināšana no ārienes ir apdraudējums tās arhitektoniskajai vērtībai. Mainīsies proporcijas, zudīs detaļas. Jāmēģina izmantot cits materiāls, lai siltinājuma kārtā nav tik bieza, kā arī jāsiltina no iekšpuses.

A.Kušķis: atzīmē, ka, piemēram, UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautās Bauhausa ēkas (Desavā, Vācijā) arhitektūras autentiskuma saglabāšanas nolūkā apzināti piecieš zemāku energoefektivitāti. Vajadzētu prasīt no pasūtītāja izstrādāt variantus un meklēt dažādus risinājumus.

G.Princis: konkrētais priekšlikums ir riskants. Jāmeklē citi varianti.

J.Dambis: Padome varētu aicināt veikt ēkas kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanu.

Padome balso par lēmumu: principā atbalstot ēkas siltumnoturības uzlabošanas nepieciešamību, aicināt meklēt alternatīvus risinājumus, kas nodrošinātu ēkas arhitektoniskās vērtības (ieskaitot detaļu) saglabāšanu. Lūgt VKPAI organizēt ēkas kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanu.

Par – 8: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, V.Valgums

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: principā atbalstot ēkas siltumnoturības uzlabošanas nepieciešamību, aicināt meklēt alternatīvus risinājumus, kas nodrošinātu ēkas arhitektoniskās vērtības (ieskaitot detaļu) saglabāšanu. Lūgt VKPAI organizēt ēkas kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanu.

7.

Ēkas Rīgā, Skolas ielā 14 dzīvokļu nr. 10 un 26 rekonstrukcija jumta stāvā.

Skiču projekts. Projektētājs un iesniedzējs: Juris Lauris

Ziņo: J.Lauris informē par iesniegto ieceri.

Izsakās: A. Kronbergs, D.Baltiņa.

A.Kronbergs: uzskata, ka iesniegts veiksmīgs risinājums.

D.Baltiņa: ar šādiem priekšlikumiem jābūt uzmanīgiem, turpinot saglabāt esošo ainavu. Neuzskata, tas ir labākais iespējamais risinājums.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto ēkas Rīgā, Skolas ielā 14 dzīvokļu nr. 10 un 29 rekonstrukcijas skiču projektu.

Par – 4: J.Asaris, A. Kronbergs, G.Princis, V.Valgums, I.Urtāne

Pret – 0;

Atturas – 3: J.Dambis; D.Baltiņa, J.Zilgalvis.

Lēmums: Atbalstīt iesniegto ēkas Rīgā, Skolas ielā 14 dzīvokļu nr. 10 un 29 rekonstrukcijas skiču projektu.

Sēdi slēdz: plkst. 18.20

Sēdi vadīja:

A. Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

D.Baltiņa

J.Dambis

G.Princis

I.Urtāne

V.Valgums

J.Zilgalvis

Protokolēja: B.Mūrniece